

БУРКОВСЬКА АННА, доктор філософії (економіка),
доцент кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування,
БУРКОВСЬКА АЛЛА, к.е.н, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ІНВЕСТИЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ

Стабільність агропродовольчих ринків є однією з ключових передумов економічної безпеки держави та забезпечення продовольчої безпеки населення. У сучасних умовах глобалізації і кліматичних змін ці ринки стають все більш вразливими до коливань цін, зовнішніх шоків та нестабільності виробництва. Тому застосування ефективних інвестиційних інструментів стає критично важливим для забезпечення довгострокової стійкості та конкурентоспроможності аграрного сектору [1].

Інвестиційні механізми в агропродовольчому секторі охоплюють як державні, так і приватні ініціативи. Вони можуть включати модернізацію виробничих потужностей, впровадження сучасних технологій, розвиток логістичної інфраструктури та створення страхових і фінансових інструментів для стабілізації ринку. Основна мета цих інвестицій – зменшення ризиків, пов'язаних із коливанням цін на продукцію, сезонними та кліматичними факторами, а також підвищення ефективності виробничих процесів [2].

Застосування інвестиційних інструментів дозволяє не лише забезпечити стабільність внутрішніх ринків, а й покращити позиції на міжнародному ринку. Наприклад, розвиток сучасних систем зберігання і транспортування продукції дозволяє знизити втрати після збирання врожаю, підвищити якість та конкурентоспроможність продукції. Крім того, впровадження фінансових інструментів, таких як агрострахування або ф'ючерсні контракти, дає можливість виробникам і трейдерам ефективніше управляти ризиками та прогнозувати прибутковість [3].

Важливу роль у забезпеченні стабільності агропродовольчих ринків відіграють державні інвестиційні програми та пільгове фінансування. Вони спрямовані на підтримку малих і середніх фермерських господарств, модернізацію аграрної інфраструктури та розвиток інноваційних технологій. Такий комплексний підхід дозволяє не лише підвищити продуктивність, а й забезпечити соціальну стабільність у сільських регіонах, створюючи додаткові робочі місця та стимулюючи економічний розвиток [4].

Аналітичний розгляд досвіду країн з високорозвиненими аграрними ринками свідчить про те, що ефективна комбінація державних та приватних інвестиційних механізмів значно підвищує стійкість сектору. Проте необхідно враховувати ризики надмірного централізованого фінансування або недостатньої регуляції ринку, які можуть призводити до неефективного використання ресурсів. Водночас стратегічні інвестиції в технології, логістику та фінансові інструменти дозволяють знизити волатильність цін, підвищити

якість продукції та сформувати довгострокову конкурентну перевагу для національних виробників [5].

Аналіз сучасних практик свідчить, що ефективність інвестиційних інструментів залежить від поєднання державної підтримки, приватних ініціатив та впровадження технологічних інновацій. Досвід європейських країн показує, що стратегічні інвестиції у логістику, системи зберігання та фінансові інструменти дозволяють значно знизити волатильність цін і підвищити ефективність ринку. Водночас для України реалізація подібних механізмів стикається з низкою викликів. По-перше, існує диспропорція у ресурсному забезпеченні аграрних підприємств, що обмежує доступ до сучасних технологій і методів виробництва. По-друге, недостатній рівень законодавчої та фінансової підтримки малих фермерів може стримувати диверсифікацію виробництва та впровадження сталих практик. По-третє, ризик надмірної централізації фінансування або недостатньої регуляції ринку може призводити до неефективного використання ресурсів і зниження довіри споживачів [5].

Таким чином, інвестиційні інструменти є ключовим механізмом забезпечення стабільності агропродовольчих ринків. Їх ефективне застосування забезпечує комплексний розвиток виробництва, підвищує економічну стійкість аграрного сектору та сприяє стабільності продовольчого забезпечення населення. Сучасні економічні умови та глобальні виклики роблять інвестиції в інфраструктуру, технології та фінансові механізми необхідною передумовою для формування стабільних і конкурентоспроможних агропродовольчих ринків.

Список використаних джерел:

1. Panfilova, A., Poltorak, A., Kuvshinova, A., Burkovska, A., & Dotsenko, N. (2025). Trends in global grain and seed trade, Ukrainian position on the global market. *Scientific Horizons*, 28(5), 142-157. <https://doi.org/10.48077/scihor5.2025.142>.
2. Шебаніна О. В., Бурковська А. І., Полторак А. С., Бурковська А. В., Сухорукова А. Л. Управління відходами у глобалізованому світі: виклики та перспективи. Система управління відходами в циркулярній економіці: фінансові, соціальні, екологічні та енергетичні детермінанти : монографія / за заг. ред. А. С. Росохатої, М. Г. Мінченко. Суми : Сумський державний університет, 2023. С. 74-83. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17053>.
3. Мацибора Т.В. Інвестиційне забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2019. № 2. С. 66-72.
4. Shebanina O., Klyuchnik A., Burkovska A., Caruso D. and Burkovska A. Providing labor income as a supporting factor of the food security. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2018. № 40(4). P. 597-608. DOI: <http://doi.org/10.15544/mts.2018.51>.
5. Лучечко Ю.М. Стимулювання нарощення потужностей у сфері переробки сільськогосподарської сировини: фінансово-інвестиційні аспекти. *Агросвіт*. 2020. №8. С. 136-142.

